

Status för statusrapporter

Anneli Liljemark
anneli@liljemark.net

Introduktion

- Kort om statusrapporter
- Erfarenheter och reflektioner om statusrapporter
 - Underlag från genomgång av statusrapporter
 - Samtal med representanter för myndigheter, advokater och konsulter

Syfte med statusrapporten

- Att utgöra grund för bedömning av om och till vilken nivå återställning ska utföras vid nedläggning

Statusrapport

Den som ansöker om tillstånd till att bedriva industriutsläppsverksamhet ska se till att det finns en upprättad skriftlig rapport som redovisar:

1. de föroreningar som förekommer i mark och grundvatten inom det område där verksamheten bedrivs eller avses att bedrivas,
2. hur området används när statusrapporten upprättas,
3. tillgänglig information om tidigare användning av området, och
4. mark- och grundvattenmätningar som avspeglar förhållandena i området

Undantag om risken är liten för att verksamheten medför föroreningsskada

(1 kap. 23 § IUF)

Statusrapport - tidpunkt

Statusrapport ska upprättas senast i samband med att

1. den som bedriver eller avser att bedriva verksamhet ansöker om tillstånd
 - prövningsmyndigheten
2. huvudverksamheten för första gången omfattas av huvudslutsatser, om verksamheten omfattas av ett tillstånd och det inte finns någon upprättad statusrapport
 - tillsynsmyndigheten, 4 år efter BAT-slutsatser
 - 30 sept 2014 BAT-slutsatser för produktion av papper, massa och kartong

Upprättas vid ett tillfälle, om inte utvidgning av mark
(1 kap. 24 § IUF)

Krav på återställande vid nedläggning

Ny bestämmelse 10 kap. 5 a § MB

Den som senast har bedrivit en verksamhet som omfattas av statusrapport ska när verksamheten upphört, återställa området till skicket enl. statusrapport om verksamheten orsakat en betydande förorening i mark eller grundvatten och åtgärder för återställande är tekniskt genomförbara.

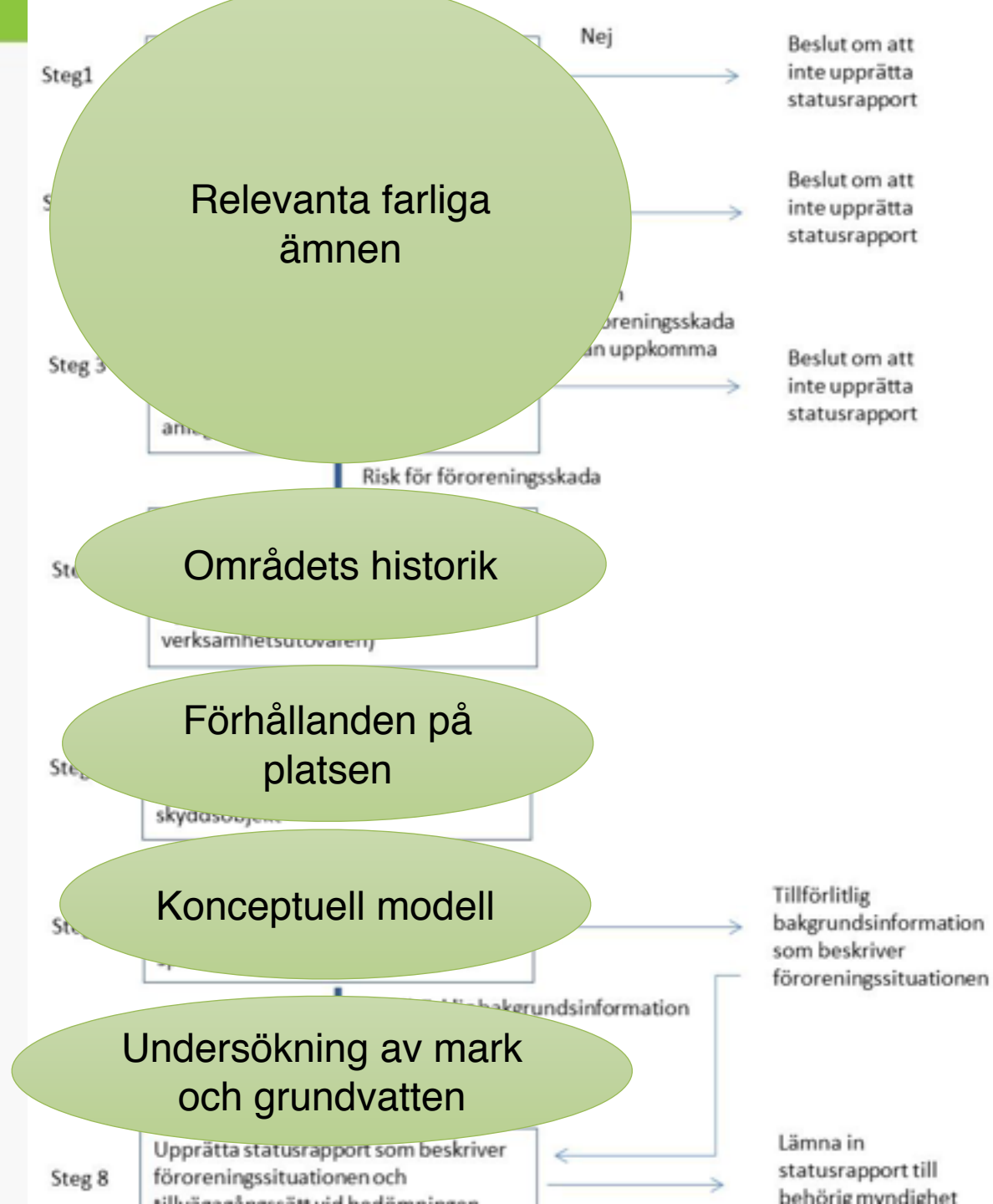
- ingen skälighetsavvägning
- Vid nedläggning är övriga bestämmelser i 10 kap. MB tillämpliga

Naturvårdsverkets vägledning

- Vägledning om upprättande av statusrapport - utkast
- Webinarie om statusrapporter mm

www.naturvardsverket.se

Statusrapporten och MIFO

- Statusrapport och övriga utredningar, t ex MIFO, av föroreningar har olika syften och omfattning.
- Statusrapport
 - i framtiden bedöma återställningsbehov
- Övriga undersökningar
 - Bedöma risker med föroreningar och åtgärdsbehov

Statusrapporten

- Gör en tydligt separat statusrapport med innehåll enligt NVs vägledning
- Ingen bedömning av risker, åtgärdsbehov mm. Endast redovisa statusen.
- Mycket varierande omfattning av utförda statusrapporter
 - ”Från 6 sidor till 3 pärmar”
 - Blandat innehåll med sammanblandning med andra typer av utredningar

Relevanta farliga ämnen

Vad avses:

- I dagens och planerad IED-verksamhet
- Potential att orsaka föroreningskada i mark och grundvatten
- Vilka ämnen som är relevanta ska bedömmas
- Övriga ämnen behöver ej tas med.

Reflektioner

- I flera fall har relevanta ämnen ej tydligt bedömts
- Underlag från MIFO eller likande har använts,
- "alla" föroreningar tas med

Verksamhetsområde

- Det område där verksamheten bedrivs eller avses bedrivas.

Reflektion

- Ej undersökningar utanför verksamhetsområdet, t ex spridning
- Viktigt att beskriva vad som är verksamhetsområdet

Områdets historik

Syftet är att avgöra vilka av de relevanta farliga ämnena som redan skulle kunna förekomma i mark och grundvatten på området.

Reflektioner

- Måste inte vara fulltäckande historik för allt som hänt, fokus relevanta ämnen.

Förhållanden på platsen

- Bedöma var relevanta farliga ämnen kan förorena mark eller grundvatten vid utsläpp.
- Kartlägga skyddsobjekt
- Andra verksamheter i närområdet som kan sprida föroreningar till platsen.

Reflektioner

- Gäller för de relevanta ämnena
- Relativt omfattande bedömning av geologi och hydrogeologi mm

Konceptuell modell

En modell som beskriver föroreningskällor, spridningsvägar och skyddsobjekt t ex människor, skyddsvärda naturområden och vattentäkter.

Reflektioner

- Sammanfattar det som tidigare kommit fram

Undersökning av mark

Förekomst av relevanta farliga ämnen i jord och grundvatten

- Inom verksamhetsområdet
- Ej andra medier
- Ej spridning

Reflektioner

- Data återanvänds ofta, men gör det med urskiljning.

Prövning eller Tillsyn

- Tillsynsmyndighet kan förelägga om komplettering
- Vid prövning – ska vara tillräckligt underlag vid prövningen.
 - Statusrapport vid miljöprövning – kan ändå ges in till tillsynsmyndighet före tillståndsansökan
- Många tillsynsmyndigheter är ovana, har inte granskat så många statusrapporter

Övriga reflektioner

- Skilj på statusrapport och övriga utredningar
 - Ta ut data selektivt och gör separat statusrapport. Tänk på syfte med statusrapport
- Dokumentation och noggrannhet
 - Rapporten ska potentiellt gälla länge.

Övriga reflektioner

- MB 10 kap gäller också
 - Mer långtgående
 - Ansvar och skälighetsavvägning
 - Flera är tveksamma till betydelsen av statusrapporterna
- Statusrapporten ger senaste verksamhetsutövare ansvar för den prövade verksamheten

Övriga reflektioner

Miljöprövning (MB kap 9)

- Avgöra om marken är så förorenad att verksamheten inte kan bedrivas.
- Skyddsåtgärder mot framtida skador
- Ofta ställs krav på vad som ska ske vid avveckling av verksamheten
 - Många tveksamma till vad statusrapport tillför och vilken betydelsen den kommer att få

Sammanfattande reflektioner

- Vilken betydelse kommer statusrapporten egentligen att få?
- Kommer statusrapporterna "trigga" tillsyn och mer utredningar?